

**T.C.
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM FAKÜLTESİ PEDAGOJİK FORMASYON
SERTİFİKA PROGRAMI**

**ÜNİTE PLANI
DÜNYANIN MÜZİK RENKLERİ**

DERS

MÜZİK

HAZIRLAYAN

ELİF ÖZGÜR

617080644

Yar. Doç. Dr. Rasim BAŞAK

Bursa, 2017-2018

Ünitenin Adı: DÜNYANIN MÜZİK RENKLERİ

İçerik: Uluslararası müzik türlerini ve bu türlerin özelliklerini aktarmayı içermektedir.

Sınıf: 7. Sınıf

Süre: 2 ders saati (80 dk)

Hedefler:

- 1) Uluslararası müzik türlerini tanıma (**Bilişsel**) (**Sanat Tarihi**)
- 2) Dinlediği uluslararası müzik türlerinin farklılıkları üzerine konuşabilme (**Duyuşsal**) (**Sanat Eleştirisi, Estetik**)
- 3) Uluslararası müzik türlerine ait en az bir eseri seslendirebilme (**Psikomotor**) (**Uygulamalı Çalışma**)

Kazanımlar: Mü.7.D. MÜZİK KÜLTÜRÜ

Mü.7.D.2 Uluslararası müzik türlerini tanıır.

Amaç: Bu ünite öğrenciye farklı kültürlere ait müzik türlerini tanıtmayı ve kültürel farklılıkların müziğe etkilerini kavratmayı amaçlamaktadır.

Gereke: Öğrenci uluslararası müzik türlerinin tarihsel gelişimi hakkında bilgi sahibi olmak isteyebilir. Müzik türlerinin farklı kültürlerin etkisiyle şekillendiğini kavradığında, aslında sanat dallarının evrensel bir dile sahip olduğunu anlayabilir sanat dallarının toplumlardan etkilendiği gibi toplumlara da etkilendiğini bu ünite sayesinde öğrenebilir.

Araç ve Gereç: Farklı kültürlerin müzik türlerini ve türler arasındaki farkları anlayabilmesi için işitsel ve görsel materyaller (resimli sunum, kültürlere ait seçkin eser örnekleri).

Diğer Alanlarla İlişkisi ve Nedenleri: Sosyal Bilgiler dersi, “Kültür ve Miras” Öğrenme Alanı, “Türk Tarihinde Yolculuk” Ünitesi: Osmanlı-Avrupa ilişkileri çerçevesinde kültür, sanat ve estetik anlayışındaki etkileşimi fark eder.

ÖN TEST

Ad – Soyad:

Numara:

Sınıf:

Tarih:

1. Sizce müzik dünya üzerinde toplumları etkileyebilecek bir güce sahip midir?
2. Dinlemekten hoşlandığınız klasik müzik eseri var mı? Eserin adını ve bestecisini belirterek neden sevdiğinizi yazınız.
3. Dinlemekten hoşlandığınız popüler müzik türlerine ait bir şarkı var mı? Şarkının adını ve söyleyen solist/grup adını belirterek neden sevdiğinizi açıklayınız.

KLASİK BATI MÜZİĞİ

Klasik Batı müziği, Avrupa kökenli olup en önemli özelliği çok sesli olmasıdır. Klasik Batı müziği tarihini beş döneme ayırmak mümkündür. Bunlar:

1. Rönesans Dönemi: Rönesans akımı 15. yüzyılda İtalya'da doğmuş ve Avrupa'ya yayılmıştır. Yaklaşık 100 yıllık bir zaman dilimini kapsamaktadır. Orta Çağ'ın sonuna kadar üstünlüğünü koruyan tek sesli müzik, yerini çok sesli müziğe bırakmıştır. 9. yüzyıldan beri gelişen vokal çok seslilik bu dönemde zirveye ulaşmıştır. Bu dönemde yaşamış olan Jacopo Peri, "Dafne" yi bestelemiştir ve bu eseri opera türüne ait ilk eser olarak kabul edilmektedir. Din dışı müzikte önemli gelişmeler yaşanmıştır. Dönemin ünlü bestecileri Josquin Desprez , Orlande de Lassus, Giovanni Pierluigi da Palestrina, Jacopo Peri ve Carlo Gesualdo'dur.

Resim 1. Permanent Fund'un patronları ve Florian Carr Fun

2. Barok Dönem: Bu akım 17. yüzyılda doğmuştur. Bu dönemde müzik stil olarak daha süslü bir anlatıma sahiptir. Din dışı müzikler daha önem kazanmıştır. Dönemin en ünlü çalgısı klavsendir. Bu dönemde vokal müziğin yanı sıra enstrümantal müzik de (sözsüz müzik) gelişmiştir. Müzik yazısı bu dönemde gelişme göstermiştir. Nota şekilleri gelişerek günümüz yazısına çok yakın bir duruma gelmiştir. Bugün kullanılan müzik terimleri ve kavramları çoğunlukla bu dönemde ortaya çıkmıştır. Rönesans Dönemi'nde gelişen armoni, Barok Dönem'de mükemmeye ulaşmıştır. Orkestrasyon gelişerek senfonik orkestranın temeli atılmıştır. Kilise dizilerinin yerini majör - minör diziler almıştır. Piyano bu dönemde icat edilmiştir. Dönemin ünlü bestecileri Johann Sebastian Bach, Antonio Vivaldi, Arcangelo Corelli, Claudio Monteverdi, Henry Purcell, George Frideric Handel ve Georg Philipp Telemann'dır.

Resim 2. Büyük Frederick C.Ph.E. Bach'ın flüt konçertosunu çalarken, Sanssouci,

3. Klasik Dönem: Ünlü besteci Johann Sebastian Bach'ın ölümünden (1750), Ludvig van Beethoven'ın ölümüne kadar (1827) geçen döneme müzik tarihinde Klasik Dönem denmektedir. Bu dönemde eserlerin yazımında Barok Dönem'e kıyasla netlik ön plandadır. Barok Dönem'in süslü anlatımı yerini daha sade bir anlatıma bırakmıştır. Opera müziğine yeni anlayış getirilmiş, çalgı müziğinde önemli gelişmeler görülmüştür. Vurmalı çalgılarla birlikte nefesli çalgılar da gelişerek orkestraya katılmışlardır. Piyano daha da ön plana çıkmıştır. Dönemin ünlü bestecileri Ludwig van Beethoven, Franz Joseph Haydn, Wolfgang Amadeus Mozart, Christoph Willibald Gluck ve Muzio Clementi'dir.

Resim 3. Leopold Mozart ve oğlu Wolfgang

4. Romantik Dönem: 18. yüzyılın sonunda Almanya’da başlayan edebî romantizm bütün Avrupa’ya yayılmış, 19. yüzyılın ilk yarısında bu akımın müzik eserleri üzerindeki etkileri görülmeye başlanmıştır. Artık klasik sanatın mükemmeliçiliğinin yerini romantizm almıştır. Rönesans’la başlayan gelişme tamamlanmış, müzik edebiyatın etkisi altına girerek vokal ve dramatik müzik egemen olmuştur. Senfonik şiir doğmuş, ulusal müzik okulları bu dönemde açılmıştır. Armoni sadece ezgiye eşlik olmakla kalmayıp başlı başına bir anlatım şekline dönüşmüştür. Dönemin ünlü bestecileri Franz Schubert, Gioacchino Rossini, Hector Berlioz, Franz Liszt, Felix Mendelssohn Bartholdy, Niccolò Paganini, Robert Schumann, Frederic Chopin, Johannes Brahms, Giuseppe Verdi, Richard Wagner, Aleksandr Borodin, Nikolay Rimski Korsakov, Peter İlyiç Çaykovski ve Antonin Dvorak’tır.

5. Çağdaş Dönem: Müzikte 1900’lerin başından günümüze kadar süre gelen döneme denir. Yeni bir yüzyılın başlamasıyla müzik de yeni bir döneme adım atmıştır. Bu dönemde bilinçli olarak müzikte her türlü sınır zorlanmıştır. Teknikte, ifadede, biçimde, stilde, içerikte ve özde tüm geleneksel kurallar değişime uğramıştır. Bu dönemde diğer dönemlerdeki gibi belli bir stil ya da kalıp yoktur. Çağdaş Dönem besteci ve yorumcuların birbirinden etkilendikleri bir dönem değil, birbirinden tamamen bağımsız, gerçekçi ve ait oldukları kültürün kökenlerine inen sanatçıların çağı olmuştur. Dönemin ünlü bestecileri Richard Strauss, Gustav Mahler, Sergey Rahmaninov, Claude Debussy, Maurice Ravel, Bela Bartok, İgor Stravinski, Dimitri Şostakoviç, George Gershwin, Carl Orff’tur. Ayrıca Türkiye’de çok sesli müziğin başlaması da bu döneme rastlar. Önemli Türk bestecileri Cemal Reşit Rey, Ulvi Cemal Erkin, Ahmet Adnan Saygun, Necil Kazım Akses, Ferit Tüzün, Hasan Ferit Alnar, Muammer Sun, Selman Ada, Fazıl Say’dır.

POPÜLER MÜZİKLER

**Anlatımda yer alan başlıklar popüler müzik türlerini nitelemektedir. Fakat tarihsel süreç içinde bu popüler müzik türleri kendi içlerinde türlere ayrılmışlardır. Ayrıldıkları bu alt türler, popüler müzik türlerinin form ve melodi anlayışından etkilenip oluştukları için aynı ad kullanılarak terminolojide yerini almıştır. (örn. Caz müziği içinde Blues Caz, Swing Caz ve Ragtime Caz alt türleri bulunur. Fakat Blues, Swing ve Ragtime her biri ayrı ayrı müzik türlerini de ifade ederler.) Ayrıca bazı dans türlerini de nitelemektedirler. (örn. Twist) Bu yüzden karıştırılmadan aktarılması için dikkat edilmelidir.*

CAZ SANATI

“Fransızca’dan kaynaklanan “popüler” sözcüğü birçok dile girerek yerleşmiştir. Anlam olarak popüler, “basit ortak zevklere seslenerek geniş kitleler tarafından benimsenen, yaygınlaşmış olan” demektir. Buna göre “popüler müzik” çeşitler, genelde basit sözler üzerine yazılmış basit melodi ve armonilerden oluşur. Doğası gereği, basitleştikçe yaygınlaşma şansı artar. Belki bu nedenle sözcük de yalınlaştırılmış, “popüler”in kısaltılmışı olan “pop” a dönüştürülmüştür. Bu türün içinde yer alan caz müziği, anlatımdaki derinlikli düzey ve özgünlüğü ile tarihteki diğer popüler müziklere kıyasla çok daha nitelikli kabul edilmektedir.(SAY,2001:233)

“19. Yüzyılın sonlarında Amerika’da doğan caz, bir Amerikan müziği değil, “Amerika’ya rağmen” yaşam bulan, pek çok caz müzisyeni için Güney Afrikalıların icat ettiği ve öncülük ettiği uluslararası

bir müziktir. Kökeninde Afrika'nın töresel müzik ve dansları, Hıristiyanlaşma sebebiyle İngiliz ilahileri, iş şarkıları ve köle eğlenceleri vardır. Amerikan iç savaşı sırasında (1860 - 65) zencilerin askeri bandolarda yer alan Avrupa çalgılarını tanıma fırsatı bulmasının yanında Fransız sokak şarkıları, İspanyol sömürge müziği ve bir ölçüde Kızılderili müziği de bu karışımında etkili olmuştur. 1865' de kölelik kaldırılınca bütün öğelerin birleşiminden **“Blues”** denen zenci şarkıları ortaya çıkmıştır ve caz müziğinin ilk yıllarında en çok beslendiği akımdır. Başlangıçta tarlalarda söylenen blues kentleşmenin etkisiyle caz müziğinde yaygınlaşan bir tür haline gelmiştir.” (SAY,200:234)

“1880 dolaylarında, Güney ABD' deki New Orleans' da caz müziğinin ilk örneklerinden olan **“Ragtime”** filizlenmiş, kuzeye doğru St. Louis, Kansas City, Chicago yolundan yayılıp gelişerek New York'a ulaşmış daha sonra tüm dünyaya yayılmıştır. Önde daima üflemelilerin, arkada ritim çalgılarının yer aldığı caz toplulukları; piyano, kontrbas ve davuldan oluşan üçlü gruptan başlayarak orkestraya kadar çeşitlilik gösterir. Cazın üflemelilerde tipik çalgıları trompet ve saksafondur.

Caz müziği, 20. Yüzyılın başlarından 21. Yüzyıla uzanan serüveni boyunca belirli stiller yaşamıştır. Ragtime dönemi, 1900' lerin ilk yıllarını içerir ve bu stilin önde gelen bestecisi Scott Joplin' dir.

Resim 4. Scott Joplin

“Swing” dönemi 1930 - 1940 yıllarını kapsar. Caz müziğinde “Big Band” olarak adlandırılan orkestraların oluşması bu döneme rastlar. Big band toplulukları, önderlerinin adıyla anılmıştır: Duke Ellington, Benny Goodman, Woody Herman.

Cazın başta gelen özelliklerinden biri olan doğaçtan çalma, 1940 - 50 yıllarındaki **“Bebop”** döneminde önem kazanmıştır. Bu stilde caz toplulukları küçülmüş, Charlie Parker (alto saksofon), Dizzy Gillespie (trompet), Thelonious Monk (piyano) gibi solocular hayranlık uyandırmıştır. (SAY, 2001, 234)

Resim 5. Dizzy Gillespie

Türkiye’ de Caz Müzik

"İlk caz topluluklarımız alto saksafoncu İbrahim Özgür’ün kurduğu trio ve trompetçi Guido Kornfilt’in “Büyük Caz Orkestrası”dır. 1940’ların ilk yıllarında İstanbul Radyosu İbrahim Özgür, Fazıl Abrak gibi sanatçıların öncülüğünde canlı caz yayını yapıyordu. Öte yandan Kadıköy halk evinde Hulki Saner, Mehmet Akter, Necdet Alpin ve Fazıl Abrak’ın toplulukları konserler veriyordu. Kadıköy’deki bu caz çevresine sonradan Erdem Buri, İlhan Mimaroglu ve Erol Pekcan’da katılmıştır. 1950’lere gelindiğinde

New York, Woodstock’taki efsanevi Creative Music Studio’da verdiği dersler ve konserlerle dünya çapında iz bırakmış bir müzik bilgisi İsmet Sıral’ın ünlü orkestrasına besteler yazan Arif Mardin ismi ile karşılaşıyoruz.

Resim 6. Kerem Görsev

Nejat Cendeli, Süheyl Denizci, Ümit Aksu gibi çalgı sanatçıların.

yanı sıra Türkiye’nin ilk caz müziği yorumcusu unvanına sahip dünyaca ünlü ses sanatçımız Sevinç Tevs, Ayten Alpman, Rüçhan Çamay da caz şarkıcısı olarak ün kazanmıştı. Birkaç yıl sonra ünlüler arasında konservatuvardan yetişen Selçuk Uzun ve Melih Gürel’i görüyoruz. Dönemin bir başka yıldızı, trompetçi Muvaffak Falay’dır.

Davulcu Erol Pekcan (1933-1994), Türkiye’de caz sanatının sevilmesinde öncü rol oynamış, Berklee Müzik Okulu’nda öğrenim yapan besteci ve piyanist Emin Fındıkoğlu ise 1960 sonrası gelişimine soluk katmıştır.

Türkiye’de ilk caz festivali 1982’de İstanbul’da gerçekleşmiş, festivalin ev sahipliğini Neşet Ruacan ve Önder Focan’ın toplulukları yapmıştır. 1983’te Kurulan TRT İstanbul Radyosu Caz Orkestrası gibi önemli bir kuruluşu 1977’ye kadar Süheyl Denizci yönetmiş, bu görevi ondan Neşet Ruacan

devralmıştı. 1990'lı yıllarda özellikle genç piyanist Kerem Görsev ve deneyimli gitarcı Önder Focan'ın Türkiye'de caz sanatına hareket getirdiğini görüyoruz.”(SAY,2001:237)

POP MÜZİK

“Çağımızın popüler şarkıları, 19. Yüzyıl operet, vodvil ve benzeri müzikli oyunlarda yer alan popüler parçaların gördüğü geniş ilgiyle başlamıştır. Ses kaydının olmadığı bu dönemde, sevilen şarkıların notaları on binlerce satıyordu. 19. Yüzyılın sonlarına gelindiğinde, Avrupa ve Kuzey Amerika'nın büyük kentlerindeki sanayileşme sonucunda popüler şarkılar hızla yaygınlaşmış, radyo ve plaklar yayılmayı daha da hızlandırmıştır.

Popüler müziği etkileyen başlıca öğe danstır. Dans unsurunu sergileyen müzikler, kitlelere daima çekici gelmiştir. Popüler parçalar sadece akılda kalan hoş melodilerle değil, kitleleri dansa çağırarak harekete geçirmiştir. 1920'lerin Amerika'sında zencilerin öncülük ettiği caz müziğini beyazların da benimsemesinin ardında bu neden vardır. Paul Whiteman, kurduğu dans orkestralarının başarısı üzerine “Caz Kralı” ilan edilmiştir. 1930'lu ve 1940'lı yılların “**Swing**” çağı daha çok Glenn Miller'la yaşanmıştır. Bu dönemde zencilerin özgün, yaratıcı, uçarı müziği olan cazın artık “modası geçtiği” söyleniyordu. Swing, gerçekten geniş bir dinleyici kitlesi bulmuş, beyaz müzikçiler zenci caz sanatçılarını geride bırakarak “popüler” olmuşlardı.

İkinci dünya savaşından sonra, dans orkestralarının şeflerinden daha genç ve yakışıklı olan, üstelik genç kızlara seslenmesini bilen Frank Sinatra, Johnny Ray, Frankie Laine ve Guy Mitchell gibi yeni şarkıcılar dönemi açılmıştı. Kadife sesli Frank Sinatra'nın söylediği aşk şarkıları bütün batı dünyasını etkiliyordu. Avrupa ve Amerika'da refah düzeyinin yükselmesiyle şimdi farklı bir genç kuşak ortaya çıkmış, müzik ve giyim gibi alanlarda bu kuşak yeni bir pazarın oluşmasını sağlamıştı.

Resim 7. Frank Sinatra

Beyazların “country” ve “western” müziği ile zencilerin “ritim ve blues”unu birleştiren “Rock 'n' roll” bu pazarı hedeflemiştir. 1954'te Bill Halley'in “Rock around the Clock” parçası aslında popüler müzikte yeni bir çağı başlatmıştır Kendine özgü giyim, dans ve toplumsallaşma biçimi olan gençlerin müziği...

"Rock 'n' roll" un doruğundaki Bill Halley'nin yerini kısa bir süre sonra daha genç ve yakışıklı olan Elvis Presley almıştır. Onun 1956'daki "Heartbreak Hotel" plağı altı ayda 8 milyon satmış, sahneyi dolduran yetenekleriyle Elvis, kısa zamanda gençliğin idolü olmuştur. Bu dönemde "Rock"çılara yeni isimler katılmıştır: Buddy Holly, Chuck Berry, Jerry Lee Lewis, Little Richard ve Eddie Cochran...(SAY, YIL,236)

Resim 8. Elvis Presley

1950'li yılların sonunda pop müzik, gençlerin gündelik yaşamında vazgeçilmez bir yere oturmuştu. Müzik dolapları, taşınır radyolar ve pikaplarla yeni çıkan plakların dinleyicisine anında ulaşılabilmesi olanaklıydı. Bunların ötesinde "pop", gençleri çılgınca dans ettirmeye sürüklüyordu. 1960'lı yılların başında Chubby Checker "twist" ile öne çıkmıştı.

Büyük dalga Beatles ile gelmiştir. Hamburg ve Liverpool'daki rock kulüplerinde çıraklık dönemini geçiren topluluk, eski "ritim ve blues" öncüleri kadar heyecanlı, şarkı geleceğini hissettiren bir "ses"le ortaya çıktı. Şarkılarının ayırt edici özelliği, John Lennon ile Paul McCartney'nin özgün melodi ve armonileme anlayışıyla işledikleri anlatımdaydı. Beatles dördüsü, 1963'ün İngilteresinde doruğa çıktı, ertesi yıl ABD pazarına girerek "ilk beş" içine oturdu, "I Wanna Hold Your Hand" adlı plak 11 milyon satarak dünyada en fazla satan plaklar arasında üçüncü sırayı almıştır. Bu grubu öteki İngiliz grupları izlemiştir. Yenilerin arasında kayda değer, özellikle seslendirme yeteğiyle "The Rolling Stones" dur.

Resim 9. “The Beatles”

Birkaç yıl sonra pop bir yol ayrımına gelmiştir: Uluorta gidişi kendi haline bırakmak ya da bilinçle yürünen bir yolda ciddi mesajlar vermek. “The Grateful Dead” ve “Jefferson Airplane” kendilerini bir anda yeni kuşak ilerici dalganın içinde bulmuştu. Bu gibi topluluklar, köktenci bir özgürlük anlayışını temsil ediyordu. Mesaj iletme tutkusunun asıl simgesi ise Bob Dylan’dı. Toplum düzenini “protesto” eden, düzeni yerin dibine batıran bu yetenekli genç, eski ünlü yergicilerden Woody Guthrie’den esinlenerek şarkılar söylüyordu. Kendi adını verdiği 1961’ deki ilk albümünden sonra, insan değerlerini öne getiren üslubu daha da keskinleşti ve kurulu düzene muhalefet eden bütün gençliğin sözcüsü konumuna geldi.” (SAY, 2001:237)

““Folk” ve “rock” birleşimi, popun en etkili çeşitlerinden birini oluşturur. Bob Dylan’ın yanı sıra, insan hakları adına bayrak açan başka yetenekli şarkıcı ise Joan Baez’di. Ne var ki “pop endüstrisi”, modanın önünde koşmak gibi başta gelen özelliği sebebiyle yeni “ses”ler, yeni “sanatçı”lar üretmiş, Atlantik’in iki yakası arasındaki etkileşim geliştikçe rock müzik çeşitlilik kazanmıştır. Etkileşimin sonucu Cream, Pink Floyd, Led Zeppelin, Jethro Tull, Yes ve benzeri topluluklar da görülür. Öte yandan pop müzikteki açılımların elektronik çalgılarla ve öncelikle “synthesizer”in sınır tanımaz olanaklarıyla beslendiği gözden kaçmamalıdır.” (SAY,2001:238)

Pop'dan çok önce popülerleşen caz yüzünden, pop standartları, caz standartları ile çokça karıştırılmıştır. Bunun sebebi ise caz müzisyenlerinin, pop standartlarına ilgi duyması ve birçoğunu kendi yorumlarıyla seslendirmeleri olmuştur. Michael Jackson, Ray Charles, Louis Armstrong, Cole Porter, Frank Sinatra, Ella Fitzgerald, Anita O'Day, Billie Holiday, Sarah Vaughan, Dinah Shore ve Britney Spears gibi yaşadığı dönemin en büyük isimleri arasında kabul edilen sanatçılar tarafından da dikkate değer görülmeleri ve seslendirilmeleri, pop standartlarının önünü açmıştır. Günümüzde pop müziğin öncüleri Lady Gaga, Adele, Katy Perry, Rihanna, Beyoncé gibi sanatçılardır.

Resim 10. Michael Jackson

Günümüzdeki çoğu sanatçı geçmişten ilham alarak yeni türler ortaya koymaktadır. Birçok önemli isim tarafından dikkate değer bulunmasıyla adından söz ettirmiş "pop standartları", akılda kolay kalan şarkı sözleri ve etkili ritimleriyle müzik piyasasında sarsılmaz bir yere çabucak sahip olabilmıştır. Bu bağlamda, bir takım terimleri de beraberinde getirmiştir:

- "Pop", çok çabuk tanınan ve tanındığı hızla unutulmuş parçalardan oluşur.
- "Hit" büyük yankı uyandırmış parçalar için kullanılan bir terimdir.
- "Standart" tanınırlığını geçen her yıl biraz daha arttıran parçalar için kullanılan bir terimdir.

Türkiye’de popüler müzik

“Cumhuriyetin ilk 40 yılında popüler müzikler, batı ile yakınlaşmanın görünümünden birini yansıtıyordu. Başlangıçta “tango” yaygınlaşmış, Seyhan Hanım, Fehmi Ege, Celal İnce, Zehra Eren, Şecaettin Tanyerli gibi tango sanatçıları ün kazanmıştı. Kısa bir süre sonra “swing“ ve Latin müzik çeşitleri “popüler“ olmuştu. 1960 yıllarda halk müziğimizden yararlanma yolu denenmiş, Modern Folk Üçlüsü, Moğollar, Cem Karaca, Barış Manço, Fikret Kızılok ve Esin Afşar gibi topluluklar ve şarkıcılar geleneksel müziğe saygılı şarkılarla ün yapmışlardır. Bu dönemin katkısı, geleneksel müzikle çok sesli müzik arasında köprüler kurarak yeni bir beğenin aşılmasını çabaları olarak özetlenebilir. Onların dışında kalan ama kendi özgün değerlerini yaratabilen Yaşar Güvenir, Özdemir Erdoğan, Erol Evgin gibi şarkıcılar da geniş ilgi görmüşlerdir.

1970’li yıllardan başlayarak günümüze uzanan süreçte başarılarını sürdüren şarkıcıların birkaçı şöyle sayılabilir: Ajda Pekkan, Sezen Aksu, Kayahan, Nilüfer, Aşkın Nur Yengi, Nükhet Duru. Özgün sözler ve melodilerin yanı sıra, Garo Mafyan’ın armonileme desteğiyle Türk Pop’unda yeni bir hava yaratan grup ise “Mazhar - Fuat - Özkan” üçlüsü olmuştur.”(SAY,2001:238)

Resim 11. Barış Manço

Resim 12. MFÖ

SON TEST

Ad – Soyad:

Numara:

Sınıf:

Tarih:

1. Klasik müzik türü kaç döneme ayrılır? Barok dönemin müzikal anlatımda en önemli özelliği nedir?

2. Aşağıda verilen cümleleri doğruysa (D), yanlışsa (Y) şeklinde cevaplayınız.

(...) Caz müziğinde “Ragtime” döneminin temsilcisi olarak görülen sanatçı Scott Joplin’dir.

(...)J.S. Bach Klasik dönemin en önemli temsilcilerindedir.

(...) Barış Manço Türkiye’de caz sanatına hareket getiren çok önemli sanatçılardan biridir.

SANAT TARİHİ SORULARI

Ad – Soyad:

Numara:

Sınıf:

Tarih:

1. Popüler müzik türlerinden caz müziğinin kökeni hangi topluma dayanmaktadır? Kısaca bilgi veriniz.

2. Türkiye’ de caz müziğine katkıları olan sanatçılar kimlerdir ve caz tarihimize kazandırdıkları nelerdir? Yazınız.

SANAT ELEŖTİRİSİ SORULARI

Ad – Soyad:

Numara:

Sınıf:

Tarih:

AŖağıdaki soruları slayt gösteride dinlediğiniz parçalar bağlamında cevaplayınız.

1. İŖittiđiniz parçalar sizde hangi duyguları uyandırıyor ?
2. Hangi müzik türünü ya da türlerini daha çok beğendiniz ? Neden?

ESTETİK SORULARI

Ad – Soyad:

Numara:

Sınıf:

Tarih:

1. Derste dinlediğiniz müzik türlerine ait eserler sizce sanatsal değer taşıyor mu?
2. Bu müzik türlerini seslendiren topluluklardan birinde yer almak isteseydiniz bu hangisi olurdu ve neleri değiştirmek isterdiniz?

ÖZ DEĞERLENDİRME SORULARI

Ad – Soyad:

Numara:

Sınıf:

Tarih:

1. Yapmış olduğunuz dinletinin en beğendiğiniz yönleri nelerdir?
2. “Gülpembe” parçasını seslendirirken en çok nerede zorlandınız? Niçin?
3. Dinletinizi tekrar yapma şansınız olsaydı hangi değişiklikleri yapardınız?

ÖĞRETİM SÜRECİ

ÖĞRETMENİN HAZIRLIĞI

1. Uluslararası müzik türleri hakkında araştırma yapma
2. Uygulamalı çalışma kapsamında öğreteceği eserin işitsel materyalini ve sınıf mevcudu kadar görsel materyalini hazırlama
3. Ön test ve son test çoğaltma
4. Öz değerlendirme sorularını çoğaltma
5. Sınıf mevcuduna ve öğrencinin müzik bilgi düzeyine uygun şekilde uygulamalı çalışma gruplarını ayarlama, dengeli bir dağılım yapmaya dikkat etme

ÖĞRENCİNİN HAZIRLIĞI

1. Uygulamalı çalışma kapsamında dinletisini enstrümanı ile yapacak öğrencilerin sınıfa enstrümanlarını da getirmesi

GÜDÜLEME

1. Öğrencilerin ilgi duyduğu müzik türleri ile anlatılan konu arasında tespit ilişki kurma
2. Ön test, son test ve değerlendirme sorularının uygulanması
3. Bahsedilen türlere ait eserlerden en az birini dinletme

GÜLPEMBE

Söz: Barış Manço

Müzik: Ahmet Güvenç

Orta

Sen gül lün - ce gül - ler a çar gül pem be bül - bül - ler se ni söy - ler
biz - din - ler - dik gül - pem be Sen ge lin - ec
ba har - ge lir gül pem be de re - ler se ni çağ - lar se vi - nir - dik gül - pem
be Güz yağ mur la ny - la bir gün göç tün git tin
İ na na ma dik gül pem be - Bi zim il ler ses siz -
bi zim il ler sen siz o la ma dı gül pem be -
Du - da - ğım - da son bir tül kö gül pem be ha - la - hep se ni söy - ler
se ni - - çağ ır ır gül - pem be

UYGULAMA

“GÜLPembe” ŞARKISINI SESLENDİRİYORUZ

Eğer sesimiz ile söyleyeceksek;

- İlk olarak parçanın sözlerini bona şeklinde çalışarak ezberleyin.
- Daha sonra parçanın melodisini nota adları ile seslendirin. Nota adlarının ve seslerinin doğru olduğundan emin olun.
- Melodiyi parçanın kendi sözleriyle söyleyin. Prozodi kurallarını dikkate almayı unutmayın.
- Zorlandığınızı hissederseniz daha ağır bir tempoda çalışın. Her şeyin doğru olduğundan emin olduğunuzda asıl seslendirilmesi gereken tempoya, adım adım getirin.
- Parçayı seslendirirken doğru yerlerde nefes alın. Kelimeleri bölmeyin.
- Harf yutmadığınızdan ve kelimeleri net söylediğinizden emin olun.

Eğer enstrüman ile çalacaksanız;

- İlk olarak parçanın notalarını enstrümanınızda ağır bir tempoda adım adım çalışın.
- Seslerin temiz ve ritimlerin doğru olduğundan emin olduktan sonra, asıl çalınması gereken tempoda seslendirin.

SÖZ DAĞARCIĞI

Senfonik şiir: “Müzikte bir konu, olay ya da şiirsel içerikli metinden kaynaklanan ve bu temel üzerine yazılmış orkestral bir formudur. Ludwig van Beethoven'ın Egmont, Cariolan ve 3. Leonore uvertürleri ile bunların daha çok ya da az dramatik ardıları senfonik şiirin ilk örnekleri sayılabilir.” (https://tr.0wikipedia.org/wiki/Senfonik_şiir , erişim

Ragtime: “Bunun başlangıcı, siyahilerin, çeşitli törenlerde söyledikleri eski şarkılardır. Parçayı, ritmik bir şekilde ayrı ayrı ve birçok sesin meydana getirdiği ses dizisi takip eder. Cazın 1917 yılına kadar sürmüş olan bu devresinde yetişen musikişinasların en ünlüsü Jelly Roll Morton'dır. Bu devrede çalınan parçalardan günümüze tek bir plâk bile kalmamıştır.” (<https://tr.0wikipedia.org/wiki/Caz> , erişim 9 Mayıs 2018)

Blues: “Amerikalı siyahilerin çalışma sırasında söyledikleri halk şarkılarından oluşan blues, cazı meydana getiren en önemli unsurdur. İfade muhtevası bakımından siyahilerin iç sıkıntısını, hüznünü ifade eder.” (<https://tr.0wikipedia.org/wiki/Caz> , erişim 9 Mayıs 2018)

Swing: "1930'lu yıllarda ortaya çıkan caz akımı. 20. yüzyılın en popüler caz hareketlerinden biri. Bu dönem müzisyenleri müziklerine rahatlık hissi ve çok sıkı olmayan bir ritim anlayışı katmış, sekizlik nota kalıbını kullanmışlardır. Bütün bunlar da 'swing hissi' ni karakterize eden önemli unsurlardır. Dönemin eserlerinin çoğu orkestralar tarafından icra edildiğinden swing dönemi aynı zamanda caz orkestralarının 'altın çağı' olarak da düşünülebilir. Ritmik yapısından ötürü bu müzik pek çok dansçıyı da kendine çekmiştir.” [https://tr.0wikipedia.org/wiki/Swing_\(müzik\)](https://tr.0wikipedia.org/wiki/Swing_(müzik)) erişim

Mavi ton: “Müziklerinde genel olarak “Diatonik” tonlar kullanımlardır. Alerleyen zaman içinde ise “Pentatonik” denilen be seslik bir dizi ve daha önemlisi “blue note” olarak bilinen pesletirilmiş 3’lü ve 7’li sesleri de bu diziye yerletirmişlerdir” (<http://sbard.org/pdf/sbard/017/10%20M.%20Devrim%20Babacan%20121-128.pdf> , erişim 13 mayıs 2018)

Senkop: "Müzikte aksatım anlamına gelir. Kullandığımız ritim ve ezgilerin kuvvetli ve zayıf zamanları vardır. Eğer ritim ya da ezgide, zayıf bölümleri ortaya çıkartırsanız SENKOP (Aksatım) yapmış olursunuz.” (<http://muzikteorisiveegitimi.blogspot.com.tr/2013/01/muzikte-senkop.html> erişim

Country, "ABD'nin güneydoğusunda yaşayan beyazlara özgü müzik tarzıdır. 't (<https://tr.0wikipedia.org/wiki/Country> , erişim 13 mayıs 2018)

Synthesizerler elektrikselsinyaller yaratmak için çeşitli teknoloji ve programlanmış algoritmalar kullanır. Genellikle piyano benzeri klavye aracılığı ile kontrol edilir.” (<https://tr.0wikipedia.org/wiki/Synthesizer> , erişim 13 mayıs 2018)

GÜVENLİK

=

TEMİZLİK

=

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ

Nota Bilgisi	30
Söylemede / Çalmada eserin anlaşılrlığı	30
Ders içi ve ders dışı, bu etkinlik için ayırdığı çalışma süresi	20
Çalışmaya ayrılan sürede çalışmanın bitirilmesi	20

RESİM LİSTESİ

Resim 1.

<http://www.wiki-zero.net/index.php?q=aHR0cHM6Ly9lbi53aWtpcGVkaWEub3JnL3dpa2kvUmVuYWlzc2FuY2VfbXVzaWM>, erişim 13 mayıs 2018

Resim 2. <https://web.csulb.edu/depts/music/areas/woodwind-studies/baroque-flute-boot-camp.php> , erişim 13 mayıs 2018

Resim 3. https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Beatles_ad_1965_just_the_beatles_crop.jpg , erişim 13 mayıs 2018

Resim 4. <http://www.theimaginativeconservative.org/2017/07/scott-joplin-american-giant-jeff-kaliss.html> , erişim 09 Mayıs 2018

Resim 5. https://cdn.radiofrance.fr/s3/cruiser-production/2018/01/77acf9fd-9b31-4889-be37-4e8532d38539/600x337_dizzy.jpg , erişim tarihi 13 Mayıs 2018

Resim 6. https://www.google.com/imgres?imgurl=https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/0/03/Kerem_G%25C3%25B6rsev_2009_OTRS.jpg/1200px-Kerem_G%25C3%25B6rsev_2009_OTRS.jpg&imgrefurl=https://tr.wikipedia.org/wiki/Kerem_G%25C3%25B6rsev&h=1800&w=1200&tbnid=eJ2qBHTIgaMm8M:&tbnh=186&tbnw=124&usq=__Yzi6pGz2pwoAm5WkWZbMmUnjE2U%3D&vet=10ahUKEwjfO2uj4TbAhUIDuwKHdBoDMwQ_B0IqgEwCg.i&docid=0IQFqwy-4Gc49M&itg=1&client=safari&sa=X&ved=0ahUKEwjfO2uj4TbAhUIDuwKHdBoDMwQ_B0IqgEwCg , erişim tarihi 13 Mayıs 2018

Resim 7. <http://johannettezomer.com/nl/files/2015/08/sinatra.jpg> , erişim 13 Mayıs2018

Resim 8. https://www.google.com/url?sa=i&source=images&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwiZyr2KzYPbAhWfYKQKHfQuDzwQjhx6B_AgBEAM&url=http%3A%2F%2Fwww.maxfm.com.tr%2Fsanatci%2Ffelvis-presley&psig=AOvVaw0IditdFVQ-FZXsze6_YOHR&cust=1526332294436258 , erişim 13 Mayıs 2018

Resim 9. https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Beatles_ad_1965_just_the_beatles_crop.jpg , 13 Mayıs 2018

Resim 10. <https://www.popsugar.com/celebrity/Michael-Jackson-Career-Pictures-3374256>, erişim 13 mayıs 2018

Resim 11. <https://www.pinterest.com/pin/24418022952119062/> , erişim 13 mayıs 2018

Resim 12. https://www.medyaloji.net/son-haber/mfonun-11-yil-sonra-muhtesem-donusu-kendi-kendine_23650901.html , erişim 13 mayıs 2018

KAYNAKÇA

SAY, Ahmet, Müziğin Kitabı, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Eylül 2012

<https://tr.0wikipedia.org/wiki/Caz> , erişim 9 Mayıs 2018

https://tr.0wikipedia.org/wiki/Pop_müzik , erişim 9 Mayıs 2018

<https://tr.0wikipedia.org/wiki/Flamenko> , erişim 9 Mayıs 2018

<https://tr.0wikipedia.org/wiki/Country> , erişim 9 Mayıs 2018

[https://tr.0wikipedia.org/wiki/Halk müziği](https://tr.0wikipedia.org/wiki/Halk_müziği) , erişim 13 mayıs 2018

<http://www.wiki-zero.net/index.php?>

[q=aHR0cHM6Ly90ci53aWtpcGVkaWEub3JnL3dpa2kvS2xhc2lrX3BvcA](http://www.wiki-zero.net/index.php?q=aHR0cHM6Ly90ci53aWtpcGVkaWEub3JnL3dpa2kvS2xhc2lrX3BvcA) , erişim 13 mayıs 2018